

РЕГІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРОЕКТИ ПО ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЮ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

К.М. Кащук, аспірант
Науковий керівник - В.П. Якобчук, к.е.н., доцент

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Прискорений розвиток інноваційних процесів, що базується на ефективному використанні науково-технічного потенціалу, є основним чинником економічного зростання України. Перехід на новий рівень науково-технічного розвитку викликав посилення інноваційної активності і нового підходу до нововведень, що поєднують знання з ринком. Практично в усіх наукових установах, і не тільки аграрної сфери, започатковано побудову інноваційної моделі їх функціонування та розвитку на базі діючих науково-виробничих відносин. Проте реальні перетворення не здійснюються, що призводить до нововведень, при уникненні вирішення ключового питання: отримання контрактного замовлення на власну конкурентоспроможну науково-інноваційну продукцію. Організаційною основою трансформації інтелектуальної власності в інноваційний продукт є побудова і реалізація регіональних інноваційних проектів як найбільш ефективного механізму трансферу технологій.

Значний внесок у вирішення проблем інноваційного розвитку регіонів зробили такі вітчизняні вчені А.Ю.Безшкура, І.Б.Гагауз, В.М. Головатюк, Г.І.Кореняко, О.В. Кот, І.І. Кульчицький, О.А. Мазур, Б.А. Маліцький, В.П. Соловійов.

Основний матеріал. Аграрна галузь забезпечена потужним науковим потенціалом, що представлений Національною академією аграрних наук, науковими працівниками якої у 2010 р. здійснено 1309 прикладних наукових розробок. Водночас частка аграрних підприємств різних форм власності, які за цей же період мали збиток від реалізації сільськогосподарської продукції становить 36,7%, середній рівень рентабельності даних підприємств – 13,4%, а рівень збитковості продукції тваринництва в державних підприємствах – 16,6 [1].

Причинами збитковості виробництва продукції є низький рівень інтенсифікації виробництва, використанням застарілих технологій вирощування сільськогосподарських культур і утримання тварин, недостатністю фінансових ресурсів у потенційних споживачів інноваційних технологій для їх придбання і матеріалізації в наукомістку продукцію. Якщо в 2006 р. у сільськогосподарських підприємствах Житомирської області налічувалося 7,0 тис. шт тракторів, то у 2010 р. – лише 3,9 тис. шт. Кількість зернозбиральних комбайнів за цей період зменшилася з 2,2 до 1,2 тис. шт. [2].

На нашу думку, досягнення високих показників економічного розвитку сільського господарства можливе за рахунок реалізації регіональних науково-технічних та інноваційних програм та проектів з метою покращення співпраці вчених, бізнесменів, інвесторів, державних діячів та підприємців та ефективного використання потенціалу аграрної науки. Як форма цільового управління інноваційною діяльністю інноваційний проект являє собою складну систему взаємопов'язаних цілей і програм їхнього досягнення, що являють собою комплекс науково-дослідних, дослідно-конструкторських, виробничих, організаційних, фінансових, комерційних та інших заходів, відповідним чином організованих, оформлених комплектом проектної документації, що забезпечують ефективне вирішення конкретного науково-технічного завдання, вираженого в кількісних показниках і приводить до інновації [3].

Результати спостережень щодо стану ділової активності сільськогосподарських підприємств України свідчать про недостатність у останніх коштів на здійснення інвестицій (рис. 1). Це обумовлює необхідність розробки механізму впливу держави на формування і реалізацію науково-технічних та інноваційних проектів. Бюджетне

фінансування може здійснюватися виключно на основі програмно-цільового методу. Пріоритет будуть мати ті напрямки, де дослідження знаходяться на завершальній стадії з метою реалізації пілотного проекту під час проведення основного етапу реформування життєво-важливих державних галузей. Так, дослідження зроблені у сфері енергетики після відповідної експертної оцінки можна практично застосовувати для розвитку альтернативних джерел енергії у невеликих населених пунктах, впровадження енергозберігаючих технологій.

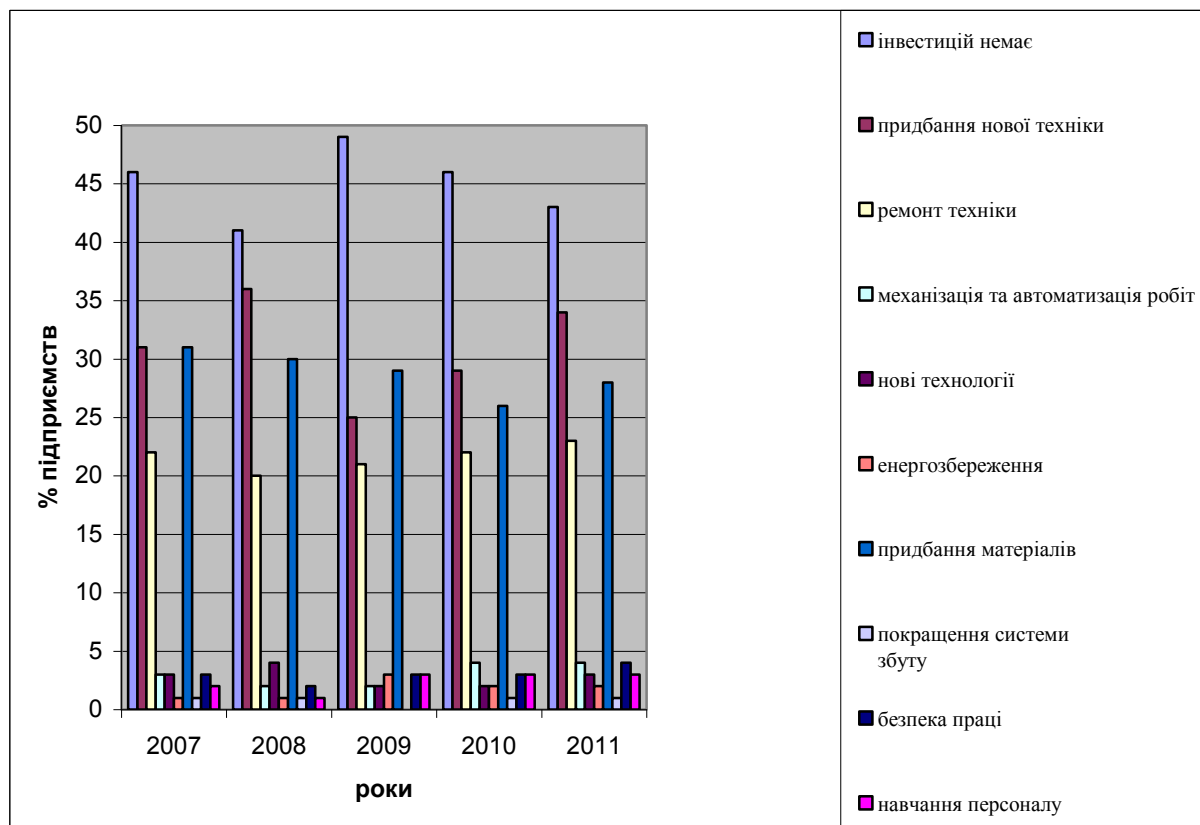

Рис. 1. Напрямки вкладання інвестицій сільськогосподарськими підприємствами
Джерело: [4] Сайт Науково-технічного комплексу статистичних досліджень <http://ntkstat.com.ua/rezult.html>

Останній напрям є особливо актуальним у сьогоднішніх реаліях зростаючих глобальних енергетичних проблем. Існує три можливі способи стимулювання інноваційних проектів з альтернативної енергетики в сільському господарстві:

1. Пропаганда і просвітництво заради збереження екологій та енергетичної безпеки.

2. „Зелені тарифи”. Цей інструмент припускає, що держава за підвищеними цінами викуповує всю „чисту енергію”. Щорічно тариф знижується для нових гравців, проте в цілому тримається на рівні достатньому для швидкого становлення бізнесу на гоги. В Україні це поки що чи не єдиний ефективний інструмент залучення інвесторів.

3. Субсидії для тих, хто виробляє, а також ввозить обладнання для виробництва „чистої” енергії. Це можуть бути як звільнення від ітних зборів, так і пільгові кредити.

Висновки та пропозиції. Альтернативи політиці енергозбереження в Україні немає. Саме тому реалізація проектів з енергозбереження стає стратегічною лінією інноваційного розвитку сільського господарства. Інноваційний проект – це простий спосіб підготувати та реалізувати ідеї та задуми при умові достатнього фінансування. Необхідним є професійний підхід до проектного та програмного управління як інструменту, що дозволяє ефективно вирішувати крупномаштабні завдання стабільного розвитку держави, сільськогосподарського виробництва та економіки країни в цілому.

Список літератури

1. Козаченко О.А. Розвиток інноваційної інфраструктури в аграрній сфері України / О.А. Козаченко // Економіка АПК. – 2012. – №3. – С. 107-112.
2. Статистичний щорічник Житомирської області за 2009 рік / [укл. Л.О. Рижкова]. — Житомир : Головне управління статистики в Житомирській області, 2010. — 479 с.
3. Наукові парки інноваційного підприємництва. Технопарк : [монографія] / І.Г. Грабар, М.І. Лещенко, А.С. Малиновський, Є.І. Ходаківський. — Житомир : ЖНАЕУ, 2009. — 347 с.
4. Сайт Науково-технічного комплексу статистичних досліджень <http://ntkstat.com.ua/rezult.html>